

Stamcelcollectie

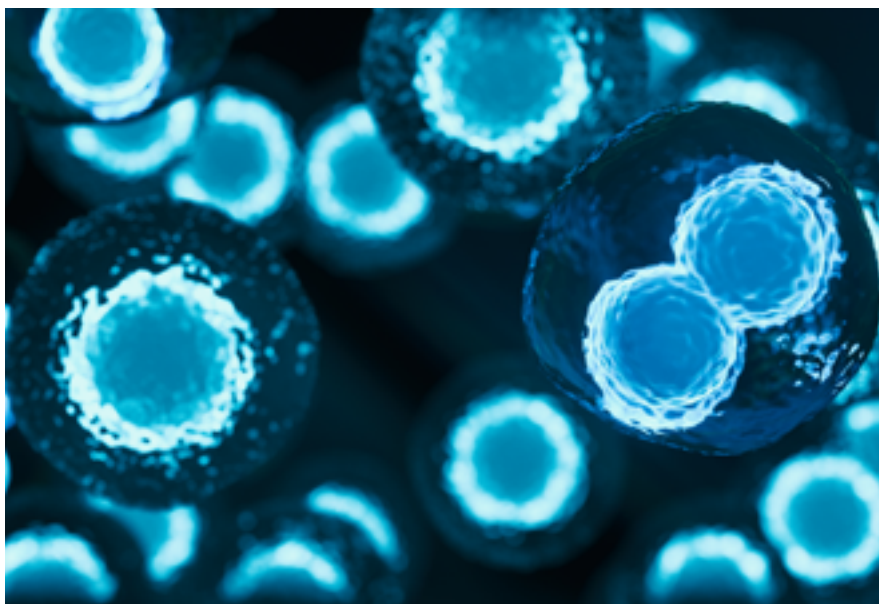
Informatie voor patiënten

Versie 09-2026

INLEIDING

Een stamcelcollectie kan een onderdeel zijn van de behandeling van kanker en sommige erfelijke ziektes. Tijdens een stamcelcollectie worden cellen uit je bloed gehaald, om deze op een later moment weer terug te geven, bijvoorbeeld na een chemokuur. De stamcelcollectie vindt plaats met een speciaal apparaat dat je bloed afneemt, de stamcellen scheidt en de rest van je bloed direct weer aan je teruggeeft. De procedure is veilig en wordt zorgvuldig uitgevoerd en begeleid door zorgverleners.

In deze folder lees je wat je kunt verwachten en hoe je je kunt voorbereiden op de stamcelcollectie.

De functie van stamcellen

In je botten zit beenmerg. In het beenmerg leven de stamcellen. Door deling en rijping ontstaan uit deze stamcellen alle verschillende cellen in ons bloed: de rode en witte bloedcellen en de bloedplaatjes. Per dag worden vele miljoenen cellen aangemaakt om het aantal bloedcellen op pijl te houden.

Redenen voor stamcelcollectie

Bij sommige behandelingen tegen kanker is chemotherapie nodig. Deze medicijnen kunnen het beenmerg beschadigen. Daardoor maakt het lichaam te weinig bloedcellen aan. Stamcellen worden voor de chemotherapie verzameld en erna zo nodig bewerkt en bewaard tot transplantatie plaatsvindt. Verderop tijdens de behandeling krijgt de patiënt deze stamcellen terug via een transfusie. Deze stamcellen helpen om weer nieuwe bloedcellen aan te maken en tekorten op te vangen.

Een andere toepassing van stamcelcollectie is bij ziektes die worden veroorzaakt door een fout in het erfelijk materiaal (DNA). Met nieuwe technieken kunnen artsen in sommige gevallen DNA in stamcellen veranderen. De artsen proberen met dit aangepaste DNA de ziekte te behandelen.

Medicatie voorafgaande aan de stamcelcollectie

Met behulp van medicatie wordt ervoor gezorgd dat de stamcellen van het beenmerg naar het bloed gaan.

Per dag worden vele miljoenen cellen aangemaakt om het aantal bloedcellen op pijl te houden.

Zo verloopt een stamcelcollectie

Meestal kan de stamcelcollectie gedaan worden met twee naalden die in de bloedvaten van beide armen worden geplaatst.

Via de naald in de ene arm wordt er een kleine hoeveelheid bloed naar de machine toegebracht. In de machine wordt het bloed gescheiden en de stamcellen worden verzameld uit het bloed.

De andere onderdelen van het bloed worden weer teruggegeven via een infuusnaald in de andere arm. Het is een proces waarbij telkens een beetje meer bloed wordt bewerkt om stamcellen te verzamelen.

In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij patiënten met kleine vaten in de armen, wordt in plaats daarvan een centraal veneuze lijn geplaatst: dit is een infuus in een groter bloedvat dan in de arm, meestal in de hals of in de lies.

Om ervoor te zorgen dat het bloed niet gaat stollen in de machine, wordt er een speciale vloeistof toegevoegd: citraat.

Duur van de behandeling

Hoelang de stamcelcollectie duurt is bij iedereen anders. Meestal duurt een stamcelcollectie 4 tot 6 uur. Soms kan het zijn dat het niet in 1 dag lukt om voldoende cellen af te nemen, dan zal er de volgende dag nog een stamcelcollectie volgen. Dit wordt met je besproken door de behandelend arts.

Risico's en bijwerkingen:

Stamcelcollectie is een veilige behandeling. De volgende bijwerkingen kunnen optreden:

- Metaalsmaak en tintelingen rond je mond;
- Ongemak of last bij de naalden;
- Een licht gevoel in je hoofd en duizeligheid;
- Moeheid;
- Koud gevoel en blozen;
- Misselijkheid en/of braken;
- Afwijking van bloedzoutwaarden;
- Soms is de bloedplaatjes- of het rode-bloedcelgehalte van het bloed te laag en is voor of na de stamcelcollectie een bloedtransfusie nodig.

Ernstige bijwerkingen komen bijna nooit voor. Dit kunnen epileptische aanvallen, hartritmestoornissen en bloedingen zijn.

Het is belangrijk om bij de aferesemedewerker aan te geven als je klachten ervaart tijdens de behandeling.

Voorbereiding:

- Draag wijde en comfortabele kleding. Korte mouwen zijn handig.
- Neem een eigen kussen of deken mee om in een prettige houding te kunnen liggen.
- Zorg voor afleiding zoals een tablet, telefoon of boek.
- Zorg dat je van tevoren goed gegeten en gedronken hebt.
- Je kunt tijdens de behandeling niet naar de wc. Je kunt wel plassen met een plasfles of op een po. Draag daarom een broek of rok die makkelijk aan en uit kan.
- Bespreek van tevoren met de arts welke medicatie je kunt innemen en welke je beter kunt laten staan.

Na de stamcelcollectie

- Na de behandeling is het verstandiger om niet alleen naar huis te gaan of zelf te gaan rijden, maar je door iemand te laten ophalen. Zeker na de eerste behandeling, als je nog niet goed weet hoe je zult gaan reageren.
- Als je aangeprikt bent met een naald kun je daar een blauwe plek krijgen en zwelling. Je kunt eventueel een kwartier lang een zak ijs gewikkeld in een handdoek op de plek houden om de klachten te verlichten.
- Bij een nabloeding uit een van de aanprikplekken druk je 5 minuten stevig op de plek waar het bloedt. Als de plek blijft bloeden en het wordt niet minder neem dan contact op met het ziekenhuis waar de aferese heeft plaatsgevonden.
- Laat het verband op de aanprikplek minimaal 6 uur zitten. Zorg dat het verband niet nat wordt.
- Neem rust en ga even liggen als je je moe of duizelig voelt, sta niet te snel op.
- Bij vragen of problemen met je centraal veneuze lijn kun je overleggen met je behandelend arts van het ziekenhuis.

Hoe vaak is een stamcelcollectie nodig

Afhankelijk van de waarde van de stamcellen in je bloed en het aantal cellen dat er nodig is voor de behandeling, zullen er 1 tot 3 procedures nodig zijn om genoeg stamcellen te kunnen verzamelen. De behandelend arts in het ziekenhuis zal dit met je bespreken.

Meer weten?

Mocht je na het lezen van deze folder nog vragen of opmerkingen hebben, bespreek deze dan met je behandelend arts.

COLOFON

De tekst van deze folder is opgesteld door

Sanquin Bloedvoorziening

Postbus 9892

1006 AN Amsterdam

www.sanquin.nl

For Life.

Versie 09-2026
